

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: L. V.

proti

žalované: Vězeňská služba České republiky, Generální ředitelství
sídlem Soudní 1672/1a, 140 00 Praha 4

v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se na soud obrátil proto, že nesouhlasí se svým převozem z Vazební věznice Praha-Ruzyně do Věznice Horní Slavkov. Je přesvědčen, že Věznice Horní Slavkov mu není schopna poskytnout dostatečnou zdravotní péči, která by odpovídala jeho zdravotním problémům.
2. Nejprve žalobce označil žalobu jako žalobu na ředitele ruzyňské věznice. Domáhal se, aby byl převezen do Vazební věznice Praha-Pankrác a aby soud vyvodil důsledky pro ředitele věznice.
3. Soud vyzval žalobce usnesením z 20. 7. 2021, čj. 11 A 147/2021-10, k odstranění vad. Žalobci v odůvodnění předešel svůj názor, že proti přemístění vězně z jedné věznice do jiné se lze bránit zásahovou žalobou dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Pro případ, že žalobce zvolí tento žalobní typ, vyzval ho soud, aby sdělil, zda v projednávané věci podal žádost o dozor dle § 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, a žádost o přezkoumání dle § 16a odst. 7 téhož zákona. Žalobce na výzvu soudu reagoval a uvedl, že se domáhá ochrany proti nezákonnému zásahu, který spočívá v jeho přemístění do Věznice Horní Slavkov. Neuvedl však, zda požádal o uplatnění dozorových prostředků dle zákona o státním zastupitelství. Zároveň zaslal separátním podáním žádost o ustanovení zástupce.
4. Soud žalobce opětovně vyzval k odstranění vad žaloby, a to usnesením z 31. 8. 2021, čj. 11 A 147/2021-22. Žalobce vyzval, aby sdělil, zda podal žádost o dozor a následně žádost o přezkoumání způsobu vyřízení této žádosti. Žalobce na výzvu reagoval. Uvedl, že se nedomáhá přemístění do pankrácké věznice, ale do věznice se zvýšenou zdravotní péčí. Dále sdělil, že ve věci jednal s dozorovým státním zastupitelstvím i s nadřízením státním zastupitelstvím. Využil tedy všech prostředků, které mu zákon k jeho ochraně poskytuje.
5. Neboť nebylo nadále zřejmé, kdy a k jakému státnímu zastupitelství žalobce žádosti podal, vyzval ho soud usnesením z 5. 11. 2021, čj. 11 A 147/2021-28, do třetice k odstranění vad žaloby. Usnesení bylo žalobci doručeno 11. 11. 2021 a žalobce na něj nereagoval v poskytnuté 15denní lhůtě ani po ní.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

6. Soud zároveň zaslal přípis Krajskému státnímu zastupitelství v Plzni, Městskému státnímu zastupitelství v Praze a Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze. V nich je požádal o sdělení, zda evidují žalobcovu žádost o dozor či o přezkoumání způsobu vyřízení žádosti o dozor. Všechna tři státní zastupitelství sdělila, že neevidují žádný žalobcův podnět k výkonu dozoru dle § 16a odst. 5 a odst. 7 zákona o státním zastupitelství. Městské státní zastupitelství doplnilo, že státní zástupkyně s žalobcem hovořila v době, kdy byl ve vazbě v ruzyňské věznici. Žalobce si stěžoval na postup ošetřující lékařky, neboť měl za to, že v důsledku jejího postupu se mu zhoršil zdravotní stav. Státní zástupkyně žalobce poučila, že k šetření proti postupu při poskytování zdravotních služeb je příslušný ředitel organizační jednotky vězeňské služby dle § 93 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Městské státní zastupitelství též uvedlo, že ani nerozhoduje o umístění odsouzených osob do jednotlivých věznic.
7. Z opakovaného odstraňování vad žaloby vyplynulo, že žalobce se brání proti zásahu, který spatřuje ve svém převezení do nemocnice s horší zdravotní péčí. Domáhá se přitom, aby soud tento zásah označil za nezákonný a přikázal žalovanému, aby v zásahu nepokračoval a převezl žalobce do věznice s lepší zdravotní péčí. Před podáním žaloby se žalobce neobrátil na státní zastupitelství s žádostmi dle § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství. Jeho tvrzení, že tak učinil, není ničím prokázané, na výzvu soudu nereagoval a příslušná státní zastupitelství jeho žádosti neevidují.
8. Soud se nejprve zabýval přípustností žaloby.
9. Dle § 82 s. ř. s., *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
10. Přemístění do jiné věznice může být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 10. 11. 2020, čj. 4 As 193/2020-26, a z 18. 2. 2021, čj. 9 As 298/2020-16).
11. Dle § 85 s. ř. s. *žaloba je nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.* Žalobce se nedomáhá pouze určení nezákonnosti zásahu, a je proto třeba zkoumat, zda měl k dispozici jiné právní prostředky ochrany a zda je vyčerpal (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS).
12. Nejvyšší správní soud dospěl ve své judikatuře k závěru, že žádosti dle § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství jsou obecně právními prostředky ve smyslu § 82 s. ř. s. V rozsudku z 24. 3. 2021, čj. 10 As 350/2020-36, uvedl, že „*Správní soudnictví poskytuje subsidiární ochranu (§ 5 s. ř. s.). Do vztahu mezi osobou ve výkonu trestu odnětí svobody a konkrétní věznicí může správní soud vstoupit až poté, co tato osoba bezúspěšně požádala příslušného státního zástupce o dozor (§ 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství) a s žádostí o přezkoumání způsobu vyřízení jejího podání neuspěla ani u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona), který ve věci vykonává instanční dohled [k významu dohledové činnosti státního zástupce srov. náleze ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 1565/14 (N 51/76 SbNU 691), bod 31]. NSS nepochybuje, že právě popsaná dozorová pravomoc státního zástupce (v kombinaci s dohledem nadřízeného státního zastupitelství) je plnohodnotným*

prostředkem nápravy v oblasti zásahů Vězeňské služby do práv osob ve výkonu trestu odnětí svobody“ (bod 17 citovaného rozsudku).

13. Výše uvedený závěr platí dle soudu i pro nyní posuzovanou věc. Dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství vykonává státní zastupitelství dozor nad dodržováním právních předpisů mimo jiné i v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, opravňuje státního zástupce při výkonu vydávat příkazy za účelem zachování předpisů platných pro výkon trestu [§ 78 odst. 2 písm. e) tohoto zákona]. Jak upozornil i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku čj. 10 As 350/2020-36, je to státní zástupce, kdo má k osobám ve výkonu trestu nejbližší a zná dobře podmínky ve věznicích. Proto právě státní zástupce dokáže nejrychleji a nejúčinněji poskytnout osobě ve výkonu trestu odnětí svobody ochranu před jí tvrzenou nezákonností. Aplikovatelnost tohoto obecného závěru i pro případ, kdy je za zásah považován přesun z jedné věznice do jiné, potvrdil též Nejvyšší správní soud ve svém nedávném rozsudku z 29. 7. 2021, čj. 9 As 90/2021-42.
14. Na tomto závěru nic nemění ani poukaz Městského státního zastupitelství na to, že proti postupu při poskytování zdravotních služeb může vězeň podat stížnost k řediteli organizační jednotky vězeňské služby. V nyní posuzované věci totiž žalobce nespatřuje zásah v neposkytnutí zdravotní služby, ale v přemístění do věznice s nedostatečnou zdravotní péčí. Nejde tedy o konkrétní zdravotní službu, ale o obecné zdravotní podmínky ve věznici, do které byl žalobce přesunut. Tato agenda spadá do dozorové pravomoci státního zastupitelství. Skutečnost, že samo státní zastupitelství nerozhoduje o umisťování vězňů do jednotlivých věznic, není podstatná. Stejně tak státní zastupitelství nerozhoduje ani o dalších podmínkách při výkonu trestu odnětí svobody, nicméně vykonává dozor nad tím, zda tyto podmínky odpovídají příslušným právním předpisům.
15. Žalobce nevyužil právní prostředky, kterými se mohl domáhat ochrany proti tvrzenému zásahu. Jeho žaloba je nepřípustná dle § 85 s. ř. s., proto ji soud výrokem I. odmítl postupem dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
16. Výrokem II. soud rozhodl o náhradě nákladů řízení postupem dle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. prosince 2021

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu